

A MTESZ ÉS A MŰSZAKI TUDOMÁNYOS EGYESÜLETEK MŰSZAKI TUDOMÁNYOS TÁJÉKOZTATÓ ÉS PROPAGANDA MUNKÁJA

Philip Miklós

I.

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége /MTESZ/ 1948-ban alakult azzal a célkitűzéssel, hogy a tudomány és a népgazdaság fejlesztésének, a műszaki haladásnak társadalmi úton való előmozdítását segítse, valamint a műszaki, gazdasági, agrár és természettudományokkal foglalkozó értelmiség szakmai és ideológiai színvonalának emelését mozdítsa elő. E feladatoknak megfelelően a Szövetség tudományos egyesületei bevonják társadalmi munkájukba az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, illetve műszaki, agrár, valamint a természettudományok különböző területein dolgozó mérnököket, agronómusokat, pedagógusokat, közgazdasági szakembereket és egyéb olyan szakembereket - ideértve a kiváló fizikai dolgozókat is - akik felkészültségükkel fogva, a műszaki propaganda célkitűzéseit elő tudják mozdítani.

A Szövetség tudományos egyesületeinek szakterületein külföldi - elsősorban társadalmi - szervezetek kongresszusain és egyéb rendezvényein a hazai műszaki-tudományos eredményeket ismerteti és szervesen biztosítja, hogy a külföldi szakegyesületek képviselői és más, hazánkban tartózkodó külföldi szakemberek a megfelelő szakemberekkel a műszaki-tudományos színvonal emelése érdekében kapcsolatba léphesenek.

A Szövetség tudományos egyesületei előadásokat, ankétokat, konferenciákat, kongresszusokat, vitákat, szakmai bemutatókat, kiállításokat, műszaki filmelőadásokat, szakmai továbbképző tanfolyamokat rendeznek, szakmai tanácsadást, bel- és külföldi szakmai tanulmányutakat szerveznek. A Szövetség és tudományos egyesületei szakfolyóiratokat és egyéb, a szakmai színvonal emelését segítő kiadványokat szerkesztenek és adnak ki.

A Szövetség és tudományos egyesületei a műszaki propaganda fontos területein emellett, hogy társadalmi munkájukban maguk is aktívan közreműködnek, javaslatukkal, bírálatukkal segítik az állami szervek munkáját, foglalkoznak a szakterületeket érintő oktatási kérdésekkel is.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a Szövetségnek három egymással összefüggő, alapvető funkciója van.

1. Társadalmi vitaforum, mely lehetőséget ad tagjainak a közügyek intézésében való aktív közreműködésre. Tolmácsolója, de egyben formálója a "szakemberek közvéleményének".
2. Társadalmi szervezője a szakismeretek terjesztésének, a szakemberek tájékoztatásának, továbbképzésének, általában a műszaki propagandának.
3. Olyan szervezet, amely aktivistáinak önkéntes társadalmi munkáját a tudomány és a technika fejlesztésének előmozdítására népgazdaságunk szempontjából fontos kérdések megoldására irányítja.

A Szövetségnek 25 tudományos egyesület a tagja. Ezek közül 16 egyesület a műszaki tudományos, 7 egyesület a természettudomány és 2 egyesület a mezőgazdasági tudomány területével foglalkozik.

A műszaki tudományok területén dolgozó egyesületek az ipar és közlekedés ágazatainak megfelelő szervezetben működnek.

A könnyűiparban

a Bőripari Tudományos Egyesület /BTE/
a Faipari Tudományos Egyesület /FATE/
a Papír és Nyomdaipari Műszaki Egyesület /PNYME/, valamint
a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület /TMTE/

tevékenykedik.

Az élelmiszeriparban

a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület
/MITE/,

az építőiparban

az Építőipari Tudományos Egyesület /ÉTE/ és
a Szilikátipari Tudományos Egyesület /SZTE/,

a közlekedésben

a Közlekedéstudományi Egyesület /KTE/
működik.

A gépiparban

a Gépipari Tudományos Egyesület /GTE/
a Híradástechnikai Tudományos Egyesület /HTE/
a Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület
/MATE/
a Magyar Elektrotechnikai Egyesület /MEE/ és
az Optikai, Akusztikai és Filmttechnikai Egyesület /OPAKFI/

fejt ki munkát.

A bányászat és kohászat területén

az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület /OMKE/,
a nehézipar más területén

a Magyar Kémikusok Egyesülete /MKE/ és
az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület /ETE/
valósítja meg célkitűzéseit.

A természettudományokkal foglalkozó szakemberek a Bolyai János Matematikai Társulatban /BJMT/, az Eötvös Lóránd Fizikai Társulatban /ELFT/, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületben /GKE/, a Magyarhoni Földtani Társulatban /MFT/, a Magyar Geofizikusok Egyesületében /MGE/, a Magyar Hidrológiai Társaságban /MHT/ és a Magyar Meteorológiai Társaságban /MMT/ fejtik ki működésüket. A mező- és erdőgazdaság területén dolgozó szakemberek pedig a Magyar Agrártudományi Egyesületben /MAE/ és az Országos Erdészeti Egyesületben /OEE/ tevékenykednek.

A Szövetséghez tartozó tudományos egyesületek taglétszáma 1956-63 évben az 1.sz. függelék táblázata szerint alakult.

A tudományos egyesületek tagsága a szűkebb szakma hatékonyabb művelése érdekében szakosztályokba tömörül, vidéken pedig egyesületenként helyi csoportokat alakít. Egy-egy város, vagy a megye területén működő összes egyesületi helyicsoporthoz munkáját a Szövetség városi, vagy megyei intézőbizottsága koordinálja. A tudományos egyesületek szakosztályainak és helyi csoportjainak, valamint a MTESZ vidéki intézőbizottságainak felsorolása a 2.sz. függelékben található.

II.

A Szövetség Elnöksége mellett központi bizottságok működnek, melyek az egyesületek nagyrészt egyaránt érintő, vagy olyan kérdésekkel foglalkoznak, melyek a meglévő egyesületek már meghatározott szakmai keretébe nem tartoznak. Az alábbiakban felsoroljuk az Elnökség mellett működő központi bizottságokat. /A bizottságok egy része a műszaki tájékoztatással és propagandával csak közvetve foglalkozik/.

1. Szervezési Bizottság

Feladata az egyesületi munka hatókörének, az egyesületi tagság és a szakterületen dolgozó műszaki értelmiség arányának rendszeres vizsgálata. Az egyesületi munka társadalmi hatásának fokozására, az aktív tagság kibővítésére irányuló szervezési intézkedések kidolgozása.

2. Központi Oktatási Bizottság

Társadalmi javaslatokkal, bírálattal segíti a műszaki, természettudományi és agrár oktatást. Foglalkozik az oktatási reform soronkövetkező feladataival és tisztázza a tudományos egyesületek teendőit a reform végrehajtása során. Vizsgálja a középiskolai alaptárgyi képzés kérdéseit. Foglalkozik a mérnök-technikus létszám tervezésével és helyes arányainak kialakításával. Szorgalmazza kormányzati szintű szervezet létrehozását, amely az illetékes tárcákkal és társadalmi szervezetekkel kooperálva, tudományos módszerekkel határozná meg a nép-

gazdaság különböző tervek vonatkozásai és az egyes oktatási típusok közötti helyes arányokat.

Előkészíti konferenciák anyagát, amely a népi demokráciák műszaki képzésének kérdésével foglalkozik.

3. Ipargazdasági Bizottság

A több iparágat, vagy az egész ipart érintő ipargazdasági, iparpolitikai problémákat tanulmányozza, azok megoldását és propagálását segíti elő. A népgazdaság előtt álló fontosabb fejlesztési és ipargazdasági kérdésekről tanulmányokat állít össze. Rendezvényeket szervez.

Részt vesz az egyesületeknek a termelés, illetve a termelékenység növelésére vonatkozó tanulmányok kidolgozásában; irányelveket készít az érdekelt egyesületek számára; bizottságot alakít az egyesületi tanulmányok átnézésére, véleményezésére és az ezekből adódó általánosítás elvégzésére.

4. Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága

Az Elnökség irányítása mellett kidolgozza a Szövetség nemzetközi politikáját, biztosítja az egyesületek nemzetközi munkájának koordinációját, tisztázza a nemzetközi műszaki-tudományos szervezetek munkájában való részvétel elvi kérdéseit. Foglalkozik a Tudományos Munkások Világszövetsége munkájában való részvétellel, előkészíti a baráti országokban működő testvérszervezetekkel való együttműködést szabályozó megállapodásokat. Kidolgozza a nemzetközi tudományos konferenciák, tanulmányutak során szerzett tapasztalatok hasznosításának módszereit.

5. Központi Automatizálási Bizottság

Foglalkozik az egyes ágazatok automatizálási kérdéseivel. A Szövetség több tagegyesületét érintő témákban tájékoztató és koordináló tevékenységet folytat. Vizsgálja az automatizálás társadalmi és gazdasági kihatásait. Periódikus közleményeket ad ki az ágazati automatizálás információs igényének megfelelően. Részt vesz a Nemzetközi Automatika Szövetség /IFAC/ és a Nemzetközi Mérés és Műszertechnikai Konferencia /IMEKO/ munkájában.

6. Karszt és Barlangkutató Bizottság

Egyesíti magában azokat az egyesületi tagokat, akik a karszt-vidékekkel és barlangokkal, különböző szempontból, tudományos szinten foglalkoznak. Szakbizottságokat működtet, tudományos előadásokat tart, tájékoztatókat ad ki.

7. Központi Asztronautikai Szakosztály

Az asztronautikával összefüggő kérdésekkel foglalkozik, tudományos szinten. Tájékoztatója a szakembereket az asztronautika mindenkori állásáról és eseményeiről. Támogatja a film és sajtó ilyen vonatkozású tájékoztató és ismeretterjesztő munkáját. Részt vesz a Nemzetközi Asztronautikai Szövetség munkájában.

8. Műszaki Tudományos Propaganda Tanácsa

A Szövetség műszaki propaganda munkáját a Műszaki Tudományos Propaganda Tanács irányítja. E Tanács összehangolja a Szövetség és a tagegyesületek műszaki propaganda munkáját az állami és társadalmi szervek hasonló tevékenységével, javaslatokat tesz a műszaki propaganda állami szerveinek kiépítésére, irányítja az e területen működő központi bizottságok munkáját. A Tanács keretében a következő bizottságok működnek:

8.1 Sajtóbizottság

Megszervezi a Szövetség és a tudományos egyesületek szerkesztésében megjelenő műszaki, gazdasági folyóiratok bírálatát, segítséget nyújt ezek színvonalának emeléséhez. Jelenleg a Szövetség és az egyesületek 52 szakmai lapot szerkesztenek, amelyek évente kb. 1,1 millió példányban jelennek meg.

Elbírálja az új szaklapok létesítésére irányuló javaslatokat és segítséget nyújt a szükséges új folyóiratok létrehozásában. Foglalkozik a lapok kiadásával és terjesztésével kapcsolatos kérdésekkel.

8.2 Könyv- és kiadványbizottság

Kidolgozza a Szövetség és tudományos egyesületek rendezvényein elhangzott beszámolók, előadások, viták írásban való propaganda kiadványait. Megszervezi a magyar műszaki könyvkiadási tervek bírálatát és segítséget nyújt azok megfelelő kialakításához.

8.3 Dokumentációs Bizottság

Megszervezi a Szövetség és egyesületek különböző rendezvényeiről készült írott anyagok feldolgozását, tájékoztatókat és katalógusokat szerkeszt a Szövetség és más országok hasonló szervezeteinek tevékenységével kapcsolatban. Figyelemmel kíséri a műszaki dokumentációs tapasztalatcsere fejlődését, valamint hasznosítását gátló akadályokat, javaslatokat dolgoz ki a hatékonyság növelésére.

8.4 Műszaki-Tudományos Filmbizottság

Kétévenként megrendezi a Budapesti Műszaki Tudományos Filmfesztivált, ellátja a Nemzetközi Tudományos Filmszövetség /AICS/ magyarországi titkárságának teendőit. Megszervezi a Szövetség Műszaki-Tudományos Filmklubját. A Filmklub pályázatokat tűz ki, előadásokat és filmbemutatókat szervez, katalógusokat ad ki, általában a filmek fokozottabb, széleskörű felhasználását segíti elő.

8.5 Műszaki Kiállítás Bizottság

Segíti és összehangolja az egyesületek kiállítási terveit állami és más társadalmi szervezetekkel. Segítséget nyújt kiállítások megszervezésében.

8.6 Műszaki Múzeum és Technikatörténeti Bizottság

Közreműködik az Országos Műszaki Múzeum létrehozására vonatkozó terv kidolgozásában, meglévő szakmuzeumok fejlesztésében, illetve újabbak létrehozásában. Segíti a vidéki muzeumokban helyi technika-történeti kiállítások megszervezését.

A tudományos egyesületek a műszaki propagandamunka irányítását a Szövetséghez hasonló szervezettel oldják meg.

III.

A Szövetség tudományos egyesületeinek 1962. II. félévében 64 ezer tagja volt. 86 nagyrendezvényt szerveztek /ezek közül néhányat a 3.sz.függelékben tüntettünk fel/, melyen 20 ezer volt a megjelenetek száma, 700 előadást és klubnapot szerveztek, több, mint 80 filmvetítést, 250 tanulmányutat, mely résztvevőinek száma 20 ezer személy volt. Több, mint 100 tanfolyamon kerekén 4 ezren vettek részt. 13 kiállítást szerveztek, melyeken a látogatók száma kerekén 65 ezer volt.

A Szövetség tudományos egyesületei által kifejtett tájékoztató és műszaki tudományos propaganda tevékenység értelmiségiek felé szól, de az egyesületi tagok nemcsak ez irányban tevékenykednek, hanem közreműködnek más szervezetek keretében a munkások felé irányuló műszaki propaganda fejlesztésében is. A műszaki propaganda és tájékoztatás témájának megválasztásánál a legfontosabb állami feladatok megoldásának elősegítését tartják szem előtt. Gyakran szerepelnek a tisztán ágazati témák mellett horizontális, vagyis több ágazatot érintő és komplex témák. /Ilyenkor az érdekelt szervek együttműködnek/. Figyelembe veszik a téma felvetése, kidolgozása és realizálása szakaszának a műszaki propaganda szempontjából is eltérő jellegét.

A Szövetség tevékenységében kiemelkedő helyet foglalnak el a rendezvények. Főbb rendezvényformák a következők:

Kongresszusok

Meghatározott időszakonként ismétlődő, küldöttekből vagy teljes tagságból és meghívottakból álló nagyrendezvény, mely az adott tudományág teljes és legszélesebbkörű képviselőitét valósítja meg, gyakran közgyűléssel egybekötve és hosszabb időszakra szóló irányt mutat. Lebonyolításának szabályait részletesen megállapítják. E rendezvény előkészítését egy, e feladattal megbízott szervező testület végzi.

Konferenciák

Időszakonként ismétlődő, jelentkezőkből és meghívottakból álló nagyrendezvény, mely egy fontos témát sokoldalúan dolgoz fel. Formájában a kongresszushoz hasonló, széleskörű, de nem teljes képviselőte egy tudományágnak, az adott szervezet közgyűlésétől független. E rendezvény előkészítését is e feladattal megbízott szervező testület végzi. A szimpóziumok meghatározása fentiekkel megegyezik.

Ankétok

Időszakonként megismétlődő, kisszámu meghívottból álló közép-rendezvény, mely egy fontos téma, néhány fontos kérdését dolgozza fel. A konferenciánál szűkebb, körülhatárolt témában rövid, inkább vita jellegű előadások módszerével működő tanácskozás. Ankétokat nem tisztázott kérdésekről tartanak úgy, hogy a vitaindító előadás jól megfogalmazott és vitaalapot szolgáló téziseket tartalmaz, amelyhez szervezett és spontán hozzászólások kapcsolódnak. Lényeges, hogy az ankéton elhangzottakat, a vita eredményét egy kijelölt bizottság összefoglalja. A kollokviumok meghatározása fentiekkel megegyezik.

A közgyűlések, kongresszusok, szimpóziumok, konferenciák, kollokviumok és ankétok sokféle formában szervezhetők. E rendezvények egymástól különbözhetnek céljuk, jellegük, tagozódásuk, szolgáltatásaik és költségeloszlásuk tekintetében. E rendezvények célja lehet valamely népgazdasági ágazat, tudományág, vagy egy-egy fontos téma iránt érdeklődő szakemberek tájékoztatása a legújabb tudományos, vagy termelési tapasztalatokról. A rendezvények célja gyakran a tájékoztatás mellett egyes tudományos kérdések, irányzatok tisztázása, elért eredmények társadalmi jóváhagyása.

A rendezvények jellege lehet

országos szakmai kongresszus, - konferencia vagy ankét, - melyen az ország minden részéből meghívott szakemberek résztvesznek, de külföldiek nem. Lehet

külföldi részvételi konferencia, mely az előzőtől természetesen abban különbözik, hogy a rendezvényen külföldiek is résztvesznek. Lehet

nemzetközi rendezvény, mely két vagy több ország társadalmi, szakmai szervezetének közös megállapodása és szervezése alapján jön létre.

A kongresszusok és konferenciák jellegének meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy székhelyük állandó, vagy változó-e? Gyakran a változó székhelyű kongresszusokat, vagy konferenciákat vándor-gyűlésnek nevezik.

Fontos a konferenciák és kongresszusok tagozódás szerinti osztályozása. A rendezvény lehet plenáris, melyen tehát a rendezvény résztvevői együttesen vesznek részt. Lehet szekciós, melyen a rendezvényt a téma logikus felosztásából származó ágazatok szerint rendezik. Ez esetben is rendszerint a rendezvény elején plenáris ülésen, később szekciókban folyik a munka.

A rendezvény jellegét az is meghatározza, hogy vajon a rendezvény résztvevői elé terjesztenek-e határozati javaslatot, vagy nem. Sok esetben a határozati javaslatot plenáris záróülésen vitatják meg és hagyják jóvá.

Egyes kongresszusok és konferenciák azáltal is megkülönböztethetők, hogy a rendezvény előadását vita követi, vagy a fő előadáshoz korreferátumok kapcsolódnak.

A rendezvények osztályozhatók szolgáltatásaik szerint. Vannak olyan rendezvények, melyekre előzetesen írott anyagot, kiadványt bocsátanak ki. Más rendezvényeknél a konferencia alatt szerkesztett és

elkészített kiadványokkal látják el a résztvevőket. Legáltalánosabb az olyan rendezvény, melynél a rendezvény teljes, vagy részleges anyagát utólag sokszorosítva vagy nyomtatásban adják ki. A kiadványok mellett szervezhetnek szemléltető eszközökkel szervezett tájékoztatást. Ilyen eszközökként a következőket használják fel:

Műszaki tudományos filmek, diafilmekről képek vetítése, rajzoló íróvetítők alkalmazása, rajzok vagy táblázatok bemutatása, rajzolás a táblán, természetben bemutatott eszközök, mintapéldányok, berendezések, gépek, általában kiállítási anyagok felhasználása.

A rendezvények szolgáltatásai közé tartozhat üzemi látogatás, végül olyan szolgáltatások, melyek a résztvevők személyes megismerkedését teszik lehetővé. Ilyenek a rendezvények előtt, közben vagy befejezésére rendezett fogadások. A rendezvény szolgáltatásaihoz tartozik a kulturális program és azon egyéb program, melyet a rendező szerv a résztvevők konferencia alatti ellátására vállal.

A rendezvény osztályozásánál végül figyelembe kell venni azok költségeit és e költségek fedezésének forrásait. A költségterheket a főhatóságok és vállalatok, az egyesületek és a résztvevők viselik. Az egyes költségviselőkre jutó összeg nagysága és a költségviselő közötti megoszlása természetesen rendezvényenként más és más.

A Szövetség keretében számos kongresszust, konferenciát, ankétot szerveznek. 1962 évben 28, 1963 évben 30 olyan nagyméretű kongresszust és konferenciát szerveztek, amely tematikájánál fogva és a külföldi résztvevők száma következtében nemzetközi vonatkozásban érdeklődést keltett. /3.sz. melléklet/

E rendezvények képezik a Szövetség műszaki propaganda és tájékoztató munkájának gerincét. A rendezvényeken elhangzó előadások, felvilágosítások általában eredetiek, új információt képeznek, éppen ezért az egyesületek jelentős erőt fordítanak arra, hogy ezen eredeti információk viszonylag gyorsan papírra kerüljenek, a Szövetség és a tudományos egyesületek kiadványaiban, műszaki lapjaiban kapjanak helyet. Emellett természetesen az információk továbbgyűjtésének más módszerei is alkalmazást nyernek. Ilyen lehetőséget nyújtanak kiadványok, tudományos és ismertető előadások, tanfolyamok. Pontos szerepük van a bel- és külföldi tanulmányutaknak.

Egyesületi kiadványok

Egyesületi kiadványokat vagy kiadványsorozatot a kis példányszámmal is gazdaságos technikai eljárással készítenek olyan témákról, melyek jellegüknél fogva sem lapban, mint cikkek, sem könyvekként nem jelenhetnek meg. Az egyesületek törekednek arra, hogy a szóbeli műszaki-tudományos propaganda formákban előadásra került témák kiadványokban is megjelenjenek. Viszonylag rövid átfutási idejükre és kézirat jellegükre való tekintettel lehetőség nyílik egy-egy szűkebb területen a legújabb eredményeknek még kizárólag forrásmunkák alapján történő feldolgozására és közzétételére is. /Az egyesületi szaklapok külön kerülnek ismertetésre/.

Tudományos-tájékoztató előadások

A tudományos egyesületek programjában ezek a legtömegesebben szereplő rendezvények. Előkészítési idejük 2-4 hét. Az adott téma

legjobb ismerője olyan széleskörű érdeklődésre számottartó témát ad elő, amely megfelelő színvonalon kb. 1 óra alatt áttekinthető. Az előadó felé kérdéseket tehetnek fel, de vitát a téma felett általában nem indítanak. Előadás sorozatokat előre megállapított, logikusan összefüggő témákban indítanak.

Klubesték /vitaülések/

Kisebb, szűkebb kört érintő kötetlen formájú összejegyzetek. Jellegetességük a szabad előadási forma és az, hogy a vitát előre nem szervezik meg.

Tanfolyamok

Oktatási célt szolgáló előadássorozatok, amelyek keretében egy témakört didaktikailag helyesen felépítve, több egymással összefüggő előadásban feldolgoznak. Szükség szerint a tanfolyamok keretében bemutatók, vagy laboratóriumi gyakorlatok is szerepelnek.

Belföldi és külföldi tanulmányutak

A tanulmányutak célja kiállítások és üzemek megismerése. Szerveznek olyan tanulmányutakat is, melyeken a Szövetség valamely szervezetét vagy külföldi társadalmi szervezet munkáját ismerik meg a tanulmányut résztvevői. Külföldi kiállítások megtekintésére sok résztvevőből álló csoportokat szűkebb témakörben folyó tanulmányutakra, egyébként szűkebb körben szakmailag specializált csoportokat szerveznek az egyesületek a külföldi társesületekkel viszonyossági alapon, vagy más módon. A tanulmányutakról az egyesület tagjai élménybeszámolót tartanak és a tanulmányut tapasztalatait utijelentésben foglalják össze, mely az egyesület és a Szövetség dokumentációs bizottsága által feldolgozást nyer.

Az egyesületekben állandóan folytatnak megbeszéléseket és vitákat, az ország műszaki és tudományos fejlődésének jelentős problémáiról. Szokássá vált, hogy a műszaki és tudományos fejlődést, az ipar irányítását, a közép- és felsőfokú és általában minden olyan kérdést, amely a szakembereket érinti, a Szövetség keretében is megvitatnak, mielőtt végleges állami intézkedésekre, rendeletek kiadására kerülne sor. Ugyanakkor éppen a Szövetség kezdeményezésére születnek állami intézkedések. A Szövetség műszaki propaganda tevékenysége ilyen módon a műszaki fejlesztést formáló aktív erővé válik. A Szövetség és a tudományos egyesületek munkájuk során belföldi szervekkel éppúgy, mint külföldi és nemzetközi szervezetekkel is jó együttműködést építenek ki. Rendszeresen kiküldik képviselőiket nemzetközi szervezetek tanácskozásaira, továbbá a más országok hasonló szervezetei által rendezett szakmai konferenciákra. Az egyesületeknek több ezer tagja vesz részt a Szövetség által rendezett külföldi tanulmányutakon.

IV.

A Szövetség budapesti székházában minden tagegyesületnek külön előadói, tanácskozó és klubhelyiségei vannak. Ezeken kívül a budapesti Technika Háza épületében kongresszusok és konferenciák lebonyolítására alkalmas közös előadó terem és klubhelyiségek is találhatók. A budapesti Technika Házában egyidejűleg 11 filmvetítőség, 11 magnó berendezés, 11 diavetítő, 10 epidiaszkóp és egy olyan tol-

mácsberendezés működtethető, mely 300 résztvevő számára egyidejűleg 6 különböző nyelven teszi lehetségessé az előadások szinkron tolmácsolását. A Szövetség vidéki intézőbizottságainak székhelyein ugyancsak klubokat rendeztek be.

A Technika Háza ezek szerint több funkció ellátásának ad helyet. Nemcsak a szakismeretek terjesztésének, a szakemberek tájékoztatásának, továbbképzésének, általában a műszaki propagandának a "háza", hanem helyet ad a Szövetség más funkcióinak bonyolításához is. A műszaki propaganda fejlődésével mind nagyobb tömegek igénylik azon műszaki tájékoztatás és propaganda formákat, melyek a Technika Házában megtalálhatók. Ez a körülmény a Technika Háza kereteinek növelését és több ilyen műszaki propaganda bázis létrehozását teszi szükségesé. A Technika Háza nagy előnye, hogy benne egy helyen találhatók a különböző ipari, közlekedési ágazatok, műszaki propaganda szolgáltatásai, ezáltal lehetőség van több ágazat határterületeinek és a komplex kérdéseknek hatékonyabb feldolgozására és bemutatására.

... □ ...

**A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉHEZ
TARTOZÓ TUDOMÁNYOS EGYESÜLETEK TAGLÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA**

Egyesület:*	1956. VI.30.	1958. VI.30.	1960. VI.30.	1962. VI.30.	1963. VI.30.
BJMT	1134	1536	1693	1525	1561
BTE	332	490	1305	1834	1967
ETE	606	897	1021	1406	896
ELFT	692	759	937	1135	1150
SZTE	376	545	785	1106	1231
ETE	1983	2200	2114	1900	4000
FATE	747	550	1600	2626	3300
GKE	945	1407	1860	2124	2400
GTE	1681	2410	5032	8328	10587
HTE	642	240	550	805	865
KTE	2525	2730	2752	3427	3400
MAE	4160	3214	5178	3230	5827
MEE	1232	1315	2200	2947	3093
MFT	368	472	596	885	955
MGE	307	482	449	480	465
MHT	440	850	1637	1500	1400
MKE	1099	1300	2514	2730	2945
MMT	445	420	502	467	476
MITE	3744	4980	10212	10448	10668
MATE	490	480	649	1092	1230
OPAKFI	657	650	401	557	587
OEE	2700	3117	4099	4525	4574
OMBKE	2426	1650	2600	2,00	3259
PNXME	600	656	1020	1512	1700
TMTE	2554	3917	5130	4751	5603
Összesen:	32885	37267	56836	64040	74139

* Rövidítéseket lásd az első fejezetben.

**A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE
VIDÉKI INTÉZŐBIZOTTSÁGAI, TAGEGYESÜLETEINEK SZAKOSZTÁLYAI ÉS VIDÉKI
CSOPORTJAI**

Borsod megyei Intézőbizottság, Miskolc, Széchenyi-u.105.
Békéscsabai Intézőbizottság, Békéscsaba, Szent István tér 10.
Debreceni Intézőbizottság, Debrecen, Kossuth u.8.
Győri Intézőbizottság, Győr, Bajcsy Zsilinszky ut 27/a.
Nyíregyházi Intézőbizottság, Nyíregyháza, Zedánov ut 24.
Pécsi Intézőbizottság, Pécs, Rákóczi ut 39/b.
Soproni Intézőbizottság, Sopron, Széchenyi tér 2.
Szegedi Intézőbizottság, Szeged, Széchenyi tér 3.
Székesfehérvári Intézőbizottság, Székesfehérvár, Liszt F.u.1.
Vas megyei Intézőbizottság, Szombathely, Savaria u.3.
Veszprém megyei Intézőbizottság, Veszprém, Nehézvegyipari Egyetem
Csepeli Intézőbizottság, Csepel Vas- és Féművek, Műszaki Klub

Bolyai János Matematikai Társulat

Tudományos Szakosztály
Oktatási Szakosztály
Alkalmazott Matematikai Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Székesfehérvár, Győr,
Debrecen, Sopron, Nyíregyháza, Szombathely, Veszprém, Kec-
skemét, Eger, Szolnok.

Bőripari Tudományos Egyesület

Bőripari Szakosztály
Cipőipari Szakosztály
Műanyag és Segédanyag Szakosztály
Szőrmeipari Szakosztály
Konfekcióipari Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Szeged, Székesfehérvár, Debrecen, Szom-
bathely, Szigetvár, Kecskemét, Hódmezővásárhely, Tata, Balas-
sagyarmat, Martfű, Bonyhád, Simontornya.

Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület

Hőerőmű Szakosztály

Szén Szakosztály
Berendezések Szakosztály
Gáz Szakosztály
Ipari Energia Szakosztály
Hűtőipari Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Csepel, Szombathely, Lőrinc, Inota.

Eötvös Lóránd Fizikai Társulat

Sugárvédelmi Szakcsoport

Vidéki csoportja: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Debrecen, Eger, Veszprém.

Építőipari Tudományos Egyesület

Épületszerkezet és Technológiai Szakosztály
Városrendezési Szakosztály
Statikus Szakosztály
Üzemi Előregyártási Szakosztály
Épületgépészeti Szakosztály
Mélyépítési Szakosztály
Köszgazdasági Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen, Székesfehérvár, Szombathely, Nyíregyháza, Veszprém, Tatabánya, Eger.

Faipari Tudományos Egyesület

Butoripari Szakosztály
Fűrészlemezipari Szakosztály
Épületasztalosipari Szakosztály
Vegyesfaipari Szakosztály

Vidéki csoportjai: Miskolc, Szeged, Debrecen, Sopron, Győr, Szombathely, Pécs, Mohács, Sátoraljaújhely, Csongrád, Eger, Kaposvár, Lenti, Barcs, Szolnok, Kecskemét, Zalaegerszeg, Szekszárd, Veszprém.

Geodéziai és Kartográfiai Egyesület

Ipari Geodéziai Szakosztály
Általános Geodéziai Szakosztály

Kartográfiai Szakosztály
Fotogrammetriai Szakosztály
Topográfiai Szakosztály
Földnyilvántartási Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Szombathely, Szolnok, Debrecen.

Gépipari Tudományos Egyesület

Anyagvizsgáló Szakosztály
Általános Gépgyártási Szakosztály
Automatizálási Szakosztály
Tömegcikkipari Szakosztály
Hajóipari Szakosztály
Repülőgép Szakosztály
Gördülőanyag Szakosztály
Korrozióvédelmi Szakosztály
Szerszámgép Szakosztály
Mezőgazdasági gépek Szakosztály
Gépjármű Szakosztály
Építőgép Szakosztály
Emelő, szállítógépek Szakosztály
Hegesztési Szakosztály
Technológiai Szakosztály
Vizgép Szakosztály
Műanyag Szakosztály
Üzemgazdasági Szakosztály
Műszaki Ellenőrzési Szakosztály
Központi Oktatási Bizottság
Központi Szabványbizottság

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen, Békéscsaba, Székesfehérvár, Szombathely, Veszprém, Mosonmagyaróvár, Eger, Gyöngyös, Esztergom, Cegléd, Jászberény, Csepel, Nyíregyháza, Sirok, Téglás.

Hiradástechnikai Tudományos Egyesület

Mikrohullámu Szakosztály
Rádió és TV Szakosztály
Távbeszélő Szakosztály

Vákuumtechnikai Szakosztály
Félvezetők Szakosztály
Átviteltechnikai Szakosztály
Alkatrész Szakosztály
Alapanyag Szakosztály
Gyártástechnológiai Szakosztály
Konstrukciós Szakosztály
Ipargazdasági Szakosztály

Vidéki csoportjai: Székesfehérvár, Vác, Sopron

Közlekedéstudományi Egyesület

Közlekedési Tagozat

Vasuti Távközlő és Biztosító Berendezési Szakosztály
Vasuti Magasépítési Szakosztály
Gépjárműközlekedési Szakosztály
Hajózási Szakosztály
Városi Közlekedési Szakosztály
Szállítványozási Szakosztály
Vasutépítési és Pályafenntartási Szakosztály
Vasutüzemi Szakosztály
Vasutgépezeti Szakosztály
Légiközlekedési Szakosztály
Postás Szakosztály
Közlekedési Anyagvizsgáló Szakosztály
Idegenforgalmi Szakosztály
Közlekedésgazdasági Szakosztály

Építési Tagozat

Talajmechanikai Szakosztály
Mérnöki Szerkezetek Szakosztály
Közüti Szerkezetek Szakosztály
Organizációs és Technológiai Szakosztály
Alagutépítési Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen,
Szombathely, Veszprém, Nyíregyháza, Eger, Gyöngyös, Kaposvár,
Dombóvár, Szolnok, Kecskemét, Kiskunhalas, Békéscsaba, Sátor-
aljaújhely, Sárospatak, Hódmezővásárhely, Székesfehérvár,
Szekszárd, Zalaegerszeg, Ózd, Keszthely, Celldömölk.

Magyar Agrártudományi Egyesület

Növénytermesztési Társaság
Kertészeti és Szőlészeti Társaság
Állatorvosok Társasága
Állattenyésztők Társasága
Talajtani Társaság
Kisállattenyésztési Társaság
Agrárgazdasági Társaság
Gépesítési Társaság

Vidéki csoportjai: Miskolc, Győr, Pécs, Debrecen, Szeged, Sopron, Székesfehérvár, Szombathely, Kecskemét, Békéscsaba, Csorvás, Nyíregyháza, Eger, Hatvan, Tatabánya, Nagykőrös, Kaposvár, Szolnok, Mezőtur, Szekszárd, Keszthely, Zalaegerszeg.

Magyar Elektrotechnikai Egyesület

Villamosenergia Szakosztály
Villamosgépgyártási Szakosztály
Villamos Fogyasztóberendezések Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Debrecen, Székesfehérvár, Nyíregyháza, Baja, Békéscsaba, Eger, Esztergom, Salgótarján, Nagykőrös, Kaposvár, Szolnok, Szekszárd, Keszthely, Csepel.

Magyarhoni Földtani Társulat

Agyagásványtani Szakcsoport
Mérnökgeológiai Szakcsoport
Óslénytani Szakcsoport

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Veszprém.

Magyar Geofizikusok Egyesülete

Vidéki csoportjai: Miskolc, Pécs, Nagykanizsa

Magyar Hidrológiai Társaság

Limnológiai Szakosztály
Hidraulikai és Mezőgazdasági Vizgazdálkodási Szakosztály
Vízellátási és Hidrogeológiai Szakosztály
Balneológiai Szakosztály

Szennyvíz Szakosztály
Vízkeimiai és Víztechnológiai Szakosztály
Vízgazdálkodási Szakosztály
Vízépítőipari Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen,
Eger, Salgótarján, Nyiregyháza, Szombathely.

Magyar Kémikusok Egyesülete

Analitikai Szakosztály
Ásványolajipari Szakosztály
Biokémiai Szakosztály
Alkalmazott Fizikai Kémiai Szakosztály
Kolorisztikai Szakosztály
Korroziós Szakosztály
Műanyagipari Szakosztály
Lakkipari Szakosztály
Gumiipari Szakosztály
Szénkémiai Szakosztály
Szerves kémiai Szakosztály
Szervetlen kémiai Szakosztály
Vegyipari Gépészeti Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Debrecen, Győr, Sopron,
Veszprém, Füzfő, Szombathely, Csepel.

Magyar Meteorológiai Társaság

Agrometeorológiai Szakosztály
Orvosmeteorológiai Szakosztály
Repülésmeteorológiai Szakosztály

Vidéki csoportjai: Szeged, Pécs.

Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület

Baromfiipari Szakosztály
Boripari Szakosztály
Cukoripari Szakosztály
Dohányipari Szakosztály
Édesipari Szakosztály
Élelmiszergépészeti Szakosztály
Husipari Szakosztály

Konzervipari Szakosztály
Közgazdasági Szakosztály
Malomipari Szakosztály
Mikrobiológiai Szakosztály
Sűrípári Szakosztály
Szeszipari Szakosztály
Sütőipari Szakosztály
Tejipari Szakosztály
Hűtőipari Szakosztály
Raktáripari Szakosztály
Növényolaj és Hústartásvegyipari Szakosztály
Nyersanyag Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen,
Szombathely, Veszprém, Nyiregyháza, Kecskemét, Békéscsaba,
Eger, Kaposvár.

Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület

Automatizálási Szakosztály
Gyártástechnológiai Szakosztály
Mechanikai Mérések Szakosztály
Fizikokémiai és Vegyipari Mérések Szakosztály
Elektronikus Műszerek Szakosztály
Villamos Műszerek Szakosztály
Ipargazdasági Szakosztály
Elektro- és Röntgenoptikai Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Csepel, Hódmezővásárhely.

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület

Optikai Szakosztály
Filmtechnikai Szakosztály
Fotokémiai Szakosztály
Akusztikai Szakosztály
Finommechanikai Szakosztály

Országos Erdészeti Egyesület

Fásítási Szakosztály
Gépesítési Szakosztály
Erdőfeltárási Szakosztály

Erdőművelési Szakosztály
Erdőrendezési Szakosztály
Erdei Vasutak Szakosztály
Erdészeti Gazdaságtani Szakosztály
Gombászáti Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Szeged, Győr, Sopron, Debrecen, Székesfehérvár, Nyiregyháza, Szombathely, Veszprém, Kecskemét, Baja, Gyula, Sáropatak, Balassagyarmat, Sárvár, Eger, Parád, Komárom, Tatabánya, Vác, Gödöllő, Kaposvár, Nagyatád, Zamárdi, Szolnok, Tamási, Keszthely, Pápa, Zalaegerszeg, Nagykanizsa.

Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

Bányászati Szakosztály
Olajbányászati Szakosztály
Vaskohászati Szakosztály
Fémkohászati Szakosztály
Öntödei Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Miskolc, Győr, Debrecen, Veszprém, Székesfehérvár, Komló, Putnok, Rudabánya, Mosonmagyaróvár, Salgótarján, Nógrád, Gyöngyös, Petőfibánya, Tatabánya, Almásfüzitő, Dorog, Oroszlány, Szolnok, Ajka, Inota, Várpalota, Dunaujváros, Iszkaszentgyörgy, Csepel.

Papir és Nyomdaipari Műszaki Egyesület

Nyomdaipari Szakosztály
Papíripari Szakosztály

Vidéki csoportjai: Debrecen, Diósgyőr, Lábátlan, Szentendre, Dunaujváros, Szolnok, Füzfő, Pécs, Szeged, Győr, Kecskemét, Békéscsaba, Kaposvár, Szekszárd.

Szilikátipari Tudományos Egyesület

Finomkerámiai Szakosztály
Durvakerámiai Szakosztály
Cement Szakosztály
Üveg Szakosztály
Kőbányász Szakosztály
Közgazdasági Szakosztály

Vidéki csoportjai: Pécs, Szombathely, Szeged, Békéscsaba, Hejő-
csaba, Bélapátfalva, Lábatlan, Tatabánya, Vác.

Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület

Pamutfonó Szakosztály
Pamutszövő Szakosztály
Gyapju Szakosztály
Selyem Szakosztály
Len-, Kender Szakosztály
Kötszövő Szakosztály
Rövidáru Szakosztály
Ruházati Szakosztály
Textilvegyész és Kolorista Szakosztály
Energia és Gépészeti Szakosztály
Anyagvizsgáló és Minőségellenőrző Szakosztály
Ipargazdasági Szakosztály

Vidéki csoportjai: Szeged, Győr, Debrecen, Sopron, Szombathely,
Békéscsaba, Vác, Pápa.

+

.

A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉHEZ
TARTOZÓ TUDOMÁNYOS EGYESÜLETEK

1962. évi nagyrendezvényei

Bolyai János Matematikai Társulat

Számelméleti Kollokvium

Matematikai gépek és alkalmazása Kollokvium

Középiskolai matematika oktatási szimpózium

Bóripari Tudományos Egyesület

II. Bőr-, Cipő-, Szőrme- és Konfekcióipari Kongresszus

Eötvös Lóránd Fizikai Társulat

Elektron és Vacuumfizikai Szimpózium

Építőipari Tudományos Egyesület

Mezőgazdasági építési Konferencia

Előregyártási Konferencia

Geodéziai és Kartográfiai Egyesület

Szegedi Vándorgyűlés

Gépipari Tudományos Egyesület

Áramlási gép Konferencia

Országos Anyagmozgatási Konferencia

Hűtőgép Kongresszus

Szinképelemző Vándorgyűlés

Mezőgép Konferencia

Forgácsolás nélküli hidegalakítás Konferencia

Siklóscsapágy Konferencia

Konstrukciós Konferencia

Híradástechnikai Tudományos Egyesület

II. Mikrohullámu Kollokvium

Közlekedéstudományi Egyesület

Gépkocsiközlekedési Tudományos ülészek
Fuvarjogi Napok

Magyar Elektrotechnikai Egyesület

Lengyel elektrotechnikai Napok

Magyar Geofizikusok Egyesülete

VIII. Szimpózium

Magyar Kémikusok Egyesülete

Kóolaj Konferencia
Sugárkémiai Szimpózium

Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület

Sütőipari Konferencia

Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület^{*} - IMEKO

IMEKO Nemzetközi Előkészítő Bizottság ülése

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület

III. Filmtechnikai Konferencia
Mágneses jelrögzítők Konferencia

Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

Anyagvizsgáló Napok
Alumíniumipari Konferencia
"50 éves a Csepeli Kohászat"

Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület

IV. Műszaki és tudományos Konferencia

Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület

XII. Országos Textilipari Műszaki Konferencia
VII. Országos Textilipari Gazdasági Konferencia
IV. Nemzetközi Kolorista Konferencia

^{*} III. Országos Automatizálási Konferencia /társesegysületekkel
közös rendezésben/

1963. I. félévi nagyrendezvények

Filmklub

Magyar Műszaki Tudományos Filmbemutató

Bolyai János Matematikai Társulat

A matematika közgazdasági alkalmazásai Kollokvium

Gépipari Tudományos Egyesület

Anyaggazdálkodási Konferencia

Szabványosítási Konferencia

Anyagmozgatási Konferencia

Közlekedéstudományi Egyesület

Vasutüzemi Konferencia

Magyar Kémikusok Egyesülete

Vegyipari-tervezés Konferencia

Ioncserélők és alkalmazásaik Konferencia

Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület

Élelmiszeripari közgazdasági Konferencia

IV. Élelmiszeripari Tudományos Ulésszak

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület

II. Optikai Konferencia

Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület

Műszerezési Konferencia

Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

Aluminium Konferencia

Országos Műanyag Mintakészítési Ankét és Kiállítás

Szilikátipari Tudományos Egyesület

VII. Szilikátipari Konferencia

XIII. Országos Textilipari Műszaki Konferencia

□
□ □

PHILIP, M.: The technical-scientific informatory and propaganda activity of the Union of Associations for Technical and Natural Sciences

Within the framework of the Union of Associations for Technical and Natural Sciences there are 25 scientific associations agglomerated. These scientific associations organize lectures, symposia, conferences, congresses, debates, professional demonstrations, exhibitions, technical picture performances, professional post-graduate courses, and professional consultation services covering the most important industrial, agricultural, and natural-scientific fields. The central committees supporting the presidency of the Union deal with problems affecting the majority of the associations, and with questions beyond the specific professional sphere of interest of the existing associations mentioned. The associations amalgamated into the Union edit a total of 45 professional papers published altogether in about 1 million copies annually. The "Home of Engineering" i.e. the Budapest Centre of the Union represents one of the most significant establishments for technical-scientific information and propaganda purposes.

. □ .